

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 7 lipca 2020 r.

Znak: WK-610/2/4/20

Pan
Mirosław Blaski
Burmistrz Miasta
Orzesze

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach 18 lutego 2020 r. - 30 kwietnia 2020 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Orzesze** za okres od 1 stycznia 2016 r. do 30 kwietnia 2020 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 13 maja 2020 r. przez Burmistrza Miasta Orzesze oraz Skarbnika Gminy, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie długu publicznego:

- *W dniu 22 grudnia 2016 r. zawarto umowę o kredyt w rachunku bieżącym Nr RZP.272.56/2.2016, pomimo braku dysponowania w uchwale budżetowej, na dzień zawarcia umowy – upoważnieniem Rady Miejskiej Orzesze do zaciągnięcia tego zobowiązania oraz limitem zobowiązań na powyższy cel. Naruszono tym art. 211 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 oraz art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1, ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, budżet jednostki samorządu terytorialnego jest planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki, uchwalanym na rok budżetowy. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać m.in. kredyty na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki*

samorządu, które podlegają spłacie w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte. W uchwale budżetowej organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd do zaciągnięcia zobowiązań z tego tytułu i określić ich dopuszczalny limit.

Ww. umowa, zawarta została na podstawie zapisów § 5 umowy ramowej w sprawie wykonania bankowej obsługi budżetu Miasta Orzesze Nr RZP.272.56.2016 z dnia 22 grudnia 2016 r. z późn. zm., w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o zamówienie publiczne na „Prowadzenie bankowej obsługi budżetu Miasta Orzesze i jej jednostek organizacyjnych” przeprowadzonego na warunkach przewidzianych ustawą Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z zapisami ww. umowy, kredyt w wysokości nie wyższej niż 3.000.000,00 zł był dostępny w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2020 r., z przeznaczeniem na sfinansowanie występującego w ciągu roku odpowiednio 2017, 2018, 2019 i 2020 przejściowego deficytu, przy założeniu całkowitej spłaty zadłużenia kredytowego na koniec każdego roku. Podstawę uruchomienia kredytu w rachunku bieżącym w powyższych latach stanowić miała przedłożona bankowi uchwała Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Orzesze na rok 2017, 2018, 2019 i 2020.

Zgodnie z treścią oświadczenia p. Iwony Burszka – Skarbnika Gminy Orzesze, w latach 2017 do dnia zakończenia kontroli, Miasto nie korzystało z kredytu w rachunku bieżącym w ramach obowiązującej umowy, a w konsekwencji nie wnioskowało o jego uruchomienie.

Limit zobowiązań krótkoterminowych z tytułu kredytu, jaki Miasto Orzesze mogło zaciągnąć w 2017 r., na pokrycie występującego w ciągu roku deficytu budżetu miasta wraz z upoważnieniem Burmistrza Miasta do zaciągnięcia ww. kredytu, ustalono w uchwale Rady Miejskiej Orzesze Nr XXVII/312/16 z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Orzesze na rok 2017, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2017 r., w kwocie 3.000.000,00 zł. Wobec powyższego, prawo do zaciągnięcia ww. zobowiązania istniało w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia zgodnie z upoważnieniem wynikającym z uchwały budżetowej przyjętej na rok 2017.

W latach 2018, 2019 i 2020 Rada Miejska Orzesze w ramach podjętych uchwał budżetowych na wskazane lata przekazała Burmistrzowi Miasta Orzesze stosowne upoważnienie oraz określiła limit zobowiązań na powyższy cel.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miejskiego w Orzeszu samo podpisanie niniejszej umowy nie powodowało zaciągnięcia kredytu w rachunku bieżącym.

Ww. umowę kredytu w rachunku bieżącym w imieniu Miasta Orzesze podpisał p. Mirosław Blaski – Burmistrz Miasta Orzesze. Kontrasygnaty na umowie udzieliła p. Iwona Burszka – Skarbnik Gminy Orzesze.

Wniosek nr 1

Zaciągać zobowiązania z tytułu kredytów na pokrycie występującego w trakcie roku deficytu budżetowego na podstawie obowiązujących limitów i upoważnień zawartych w uchwale organu stanowiącego, stosownie do art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) w związku z art. 212 ust. 2 pkt 1 oraz art. 211 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 tej ustawy.

W zakresie dochodów podatkowych:

- *W latach 2016 - 2020 do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i leśnego danych o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji, deklaracji podatkowych oraz do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia.*
Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Stosownie do art. 274a § 1 tej ustawy, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W myśl art. 274a § 2 tej ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. W myśl art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o nr karty kontowej 7/62 (osoba fizyczna) prowadzącego działalność gospodarczą, który w informacji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2016-2020 nie wykazał wszystkich gruntów i budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej oraz wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podatnik nieprawidłowo zadeklarował ww. grunty jako grunty pozostałe (pod tereny mieszkaniowe). W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Orzeszu oraz zgodnie z rzutem wygenerowanym z Geoportalu Powiatu Mikołowskiego ustalono, iż na zabudowanych nieruchomościach podatnika, w całości zajętych na działalność gospodarczą, znajdują się powierzchnie utwardzone, wyłożone kostką brukową, stanowiące ciągi jezdne i piesze oraz miejsca postojowe dla osób korzystających z jego usług.*
W trakcie kontroli organ podatkowy pismem z dnia 27 lutego 2020 r. wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień w zakresie budowli, budynków i gruntów związanych z działalnością gospodarczą.
- *podatnika o nr karty kontowej 1/613 (osoba fizyczna) prowadzącego działalność gospodarczą, który w informacji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2016 - 2020 nie wykazał wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*
W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Orzeszu ustalono, iż na zabudowanych nieruchomościach podatnika, zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, znajdują się powierzchnie utwardzone, wyłożone kostką brukową, stanowiące ciągi jezdne oraz miejsca postojowe dla osób korzystających z usług podatnika.

W trakcie kontroli organ podatkowy pismem z dnia 3 marca 2020 r. wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień w zakresie budowli związanych z działalnością gospodarczą.

- *podatnika o nr karty kontowej 1/194 (osoba prawna) wykonującego działalność gospodarczą, który w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2016-2020 nie wykazał wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*

W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Orzeszu ustalono, iż na zabudowanych nieruchomościach podatnika, zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, funkcjonuje plac utwardzony, wyłożony częściowo kostką brukową i wylewką asfaltową, pełniący m.in. funkcje parkingu czy ciągu jezdni i pieszego służącego osobom korzystającym z usług podatnika.

W trakcie kontroli organ podatkowy zobowiązał się do wszczęcia postępowania wyjaśniającego i wezwania podatnika do złożenia korekt deklaracji, w związku z brakiem deklarowania ww. budowli.

- *podatnika o nr karty kontowej 1/192 (osoba prawna) wykonującego działalność gospodarczą, który w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2016 - 2020 nie wykazał wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*

W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Orzeszu ustalono, iż na zabudowanych nieruchomościach podatnika, zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, funkcjonuje plac utwardzony, wyłożony częściowo kostką brukową, zapewniający miejsca postojowe czy pełniący funkcje ciągu jezdni służącego osobom korzystającym z usług podatnika.

W trakcie kontroli organ podatkowy skontaktował się w dniu 17 marca 2020 r. telefonicznie z podatnikiem celem wezwania do przedłożenia stosownych dokumentów i złożenia korekty deklaracji podatkowej zgodnej ze stwierdzonym stanem faktycznym.

- *podatnika o nr karty kontowej 1/126 (osoba prawna) wykonującego działalność gospodarczą, który w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2016 - 2020 nie wykazał wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*

W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Orzeszu ustalono, iż na zabudowanych nieruchomościach podatnika, zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, funkcjonuje plac utwardzony, wyłożony kostką brukową, zapewniający miejsca postojowe czy pełniący funkcje ciągu jezdni służącego osobom korzystającym z usług podatnika oraz miejsca składowania materiałów.

W trakcie kontroli organ podatkowy skontaktował się telefonicznie w dniu 17 marca 2020 r. z podatnikiem celem wezwania do przedłożenia stosownych dokumentów i złożenia korekty deklaracji podatkowej zgodnej ze stwierdzonym stanem faktycznym.

- *podatnika o nr karty kontowej 1/248 (osoba prawna) wykonującego działalność gospodarczą, który w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2016 - 2020 nie wykazał wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*

W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Orzeszu ustalono, iż na

zabudowanych nieruchomościach podatnika, zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, funkcjonuje plac utwardzony, stanowiący wylewkę asfaltową, zapewniający miejsca postojowe czy pełniący funkcje ciągu jezdnego i pieszego służącego osobom korzystającym z usług podatnika.

W trakcie kontroli organ podatkowy zobowiązał się do wszczęcia postępowania wyjaśniającego i wezwania podatnika do złożenia korekt deklaracji, w związku z brakiem deklarowania ww. budowli.

- podatnika o nr karty kontowej 1/115 (osoba prawna) prowadzącego działalność gospodarczą, który w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2016 - 2020 nie wykazał wszystkich gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej oraz wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podatnik nieprawidłowo zadeklarował część tych nieruchomości, jako grunty orne, pomimo prowadzenia na tym terenie działalności gospodarczej.

W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Orzeszu oraz zgodnie z rzutem wygenerowanym z Geoportalu Powiatu Mikołowskiego ustalono, iż większa niż faktycznie zadeklarowana powierzchnia gruntów zajęta została na prowadzoną przez podatnika działalność gospodarczą, na której znajduje się składowisko materiałów wykorzystywanych w ramach prowadzonej działalności, na zabudowanych nieruchomościach podatnika funkcjonują również place utwardzone, wyłożone kostką brukową, pełniące funkcje ciągu jezdnego.

W trakcie kontroli organ podatkowy skontaktował się telefonicznie w dniu 18 marca 2020 r. z podatnikiem celem wezwania do przedłożenia stosownych dokumentów i złożenia korekty informacji podatkowej zgodnej ze stwierdzonym stanem faktycznym.

- podatnika o nr karty kontowej 2/456 (osoba fizyczna) prowadzącego działalność gospodarczą, który w informacji w sprawie podatku od nieruchomości nie wykazał wszystkich gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, co potwierdzają rzuty wygenerowane z Geoportalu Powiatu Mikołowskiego. Część tych nieruchomości, pomimo że była zajęta na prowadzenie działalności gospodarczej, została wykazana w informacji na podatek leśny.

W trakcie kontroli organ podatkowy skontaktował się telefonicznie w dniu 16 marca 2020 r. z podatnikiem celem wezwania do przedłożenia stosownych dokumentów i złożenia korekty informacji podatkowej zgodnej ze stwierdzonym stanem faktycznym.

Zgodnie ze zmianą art. 1a ust. 1 pkt 3, obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.: budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, za wyjątkiem: budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.), lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budowlę lub ich części z użytkowania. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają następujące nieruchomości lub obiekty budowlane: grunty, budynki lub ich części, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 1-3 ww. ustawy.

Od stycznia 2016 r. w ślad za art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Warunkiem wyłączenia użytków rolnych lub lasów z opodatkowania podatkiem od nieruchomości na podstawie ww. przepisu jest faktyczne nie zajmowanie gruntów do prowadzonej działalności gospodarczej. Grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej to grunty, które w danym momencie wykorzystywane są do wykonywania czynności składających się na działalność gospodarczą.

W myśl art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1381 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, zaś opodatkowaniu podatkiem leśnym zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 465 z późn. zm.), podlegają określone w ustawie lasy, z wyjątkiem lasów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna.

- podatnika o nr karty kontowej 1/14 (osoba prawna) prowadzącego działalność rolniczą w związaną z hodowlą i chowem drobiu, który w deklaracjach na podatek od nieruchomości złożonych na lata 2016-2020 w zakresie przedmiotów zwolnionych z opodatkowania na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 4 lit. c) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wykazał 2.450,00 m² powierzchni użytkowej budynków jako zajętych na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej. Z wypisu z kartoteki budynków usytuowanych na działce ewidencyjnej nr 319/22 funkcjonują natomiast budynki o funkcji produkcyjnej, usługowej i gospodarczej dla rolnictwa, ale również budynek o funkcji biurowej (221,00 m² pow. zabudowy).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 4 lit. c) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zwolnieniu z podatku od nieruchomości podlegają budynki gospodarcze lub ich części zajęte na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej.

Należy zwrócić uwagę, iż ustawodawca posłużył się terminem budynki „zajęte” a nie „służące” do tego rodzaju działalności. Wobec tego ze zwolnienia w opodatkowaniu korzystają wyłącznie te obiekty, w których odbywa się zaliczana do działów specjalnych hodowla i chów zwierząt. Natomiast zwolnieniu temu nie podlegają budynki pomocnicze służące tej działalności, np. biurowe czy nawet magazynowe.

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez pracowników Urzędu Miejskiego w Orzeszu, podatnik oświadczył w dniu 18 maja 2016 r., że budynek biurowy jest budynkiem inwentarskim związany z działalnością rolniczą i budynki inwentarskie, gospodarcze i budowle zlokalizowane na działce w Orzeszu są zajęte wyłącznie na działalność rolniczą - działły specjalne produkcji rolnej.

Zaznaczyć należy, iż podstawą wymiaru podatku od nieruchomości są informacje wpisane w ewidencji gruntów i budynków. Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2016 r., poz. 1629 z późn. zm.), podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. Oznacza to, że wspomniana ewidencja jest dokumentem urzędowym, na podstawie którego organ podatkowy określa powierzchnię i rodzaj przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Ewidencja ma moc dokumentu urzędowego, więc zgodnie z art. 194 § 1 ustawy Ordynacja podatkowej, stanowi

dowód tego, co zostało w nim urzędowo stwierdzone.

Ewidencja gruntów i budynków jest zatem urzędowym źródłem informacji faktycznych wykorzystywanych w postępowaniach administracyjnych, w tym w postępowaniu podatkowym. Organy ustalające wysokość zobowiązań w podatku od nieruchomości nie są uprawnione do przyjęcia innej podstawy wymiaru podatku, niż dane wskazane w ewidencji gruntów. Dopóki dane te nie zostaną zmienione w odpowiednim trybie, dopóty organ podatkowy będzie zobowiązany uwzględniać je przy ustalaniu wymiaru podatku. Niedozwolone jest zatem przyjęcie danych innych niż wynikające z ewidencji gruntów i budynków (np. z oświadczenia podatnika), dopóki podatnik uprawdopodobni, że w przewidzianej prawem procedurze zainicjował uzgodnienie klasyfikacji konkretnej nieruchomości w ewidencji ze stanem rzeczywistym, a organy ewidencyjne nie skorygowały (jeszcze) klasyfikacji.

W przedmiotowej sprawie nie stwierdzono działań podatnika, jak również nie stwierdzono, aby organ podatkowy prowadził jakiegokolwiek działania w celu weryfikacji prawidłowości deklarowania przez podatnika zwolnienia ww. budynku biurowego na prowadzenie działań specjalnych produkcji rolnej.

- dziesięciu podatników będącymi jednostkami oświatowymi o nr kart kontowych 1/160, 1/162, 1/166, 1/245, 1/157, 1/163, 1/153, 1/244, 1/156, 1/165-1, którzy w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2016 - 2020 nie deklarowali do opodatkowania wydzielonych pomieszczeń przeznaczonych do zadań z zakresu medycyny na gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Ww. podatnicy, deklarowali całą powierzchnię zajmowanych budynków jako zwolnioną na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.).

W myśl art. 68 ust. 1 pkt 11 oraz art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.), do zadań dyrektora szkoły publicznej należy zapewnienie uczniom możliwości korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej spełniającego szczegółowe wymagania oraz wyposażonego w sprzęt określony w rozporządzeniu w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w części dotyczącej warunków realizacji świadczeń gwarantowanych pielęgniarstwa lub higienistki szkolnej. Do jego zadań należy także współpraca z pielęgniarką albo higienistką szkolną, lekarzem i lekarzem dentysem, sprawującymi profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 10, art. 3 oraz art. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217 z późn. zm.), działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania są działalnością w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. Świadczenia zdrowotne mogą być udzielane m.in. przez osoby fizyczne wykonujące zawód medyczny lub przez grupową praktykę pielęgniarstwa.

Stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają budynki lub ich części. Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, od podatku od nieruchomości zwalnia się publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową. Zwolnienie to nie dotyczy jednak przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą inną niż działalność oświatowa.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miejskiego w Orzeszu, organ podatkowy uznał i zastosował zwolnienie z podatku od nieruchomości w ramach działalności oświatowej biorąc pod uwagę fakt, że wszystkie ww. pomieszczenia są również wykorzystywane przez innych pracowników szkoły na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze lub zajęcia z indywidualizowanej ścieżki nauczania.

Do dnia zakończenia kontroli, organ podatkowy nie wezwał ww. jednostek do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości.

Zadania w zakresie wykonywania całokształtu prac związanych z wymiarem podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych, prawnych i jednostek organizacyjnych należały do zakresu czynności pracowników Referatu Finansowego ds. Wymiaru, Oplat i Podatków Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tegoż Referatu.

Wniosek nr 2

Ponownie przeanalizować prawidłowość opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr kart kontowych: 7/62, 2/456, 1/613, 1/194, 1/192, 1/126, 1/248, 1/115, 1/14 oraz podatników będących jednostkami oświatowymi o nr kart kontowych 1/160, 1/162, 1/166, 1/245, 1/157, 1/163, 1/153, 1/244, 1/156, 1/165-1, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.), postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania za lata 2016-2020, mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego ds. Wymiaru, Oplat i Podatków Lokalnych w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających złożonych informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego, deklaracji podatkowych, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 1 i 2, art. 281 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.), mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- W latach 2018 - 2020 w zakresie przygotowania i przeprowadzenia transakcji zbycia nieruchomości gruntowych stanowiących własność Miasta Orzesze, w drodze przetargów ustnych nieograniczonych, stwierdzono:
 - zaniechanie zamieszczenia w ogłoszeniach o przetargach ustnych nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości gminnych, informacji o obciążeniach nieruchomości będących przedmiotem sprzedaży, czym naruszono postanowienia § 13 pkt 3 rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014, poz. 1490).

- zaniechanie zamieszczenia w protokołach z przeprowadzonych przetargów ustnych nieograniczonych w przedmiocie sprzedaży nieruchomości gminnych, informacji o obciążeniach nieruchomości będących przedmiotem sprzedaży, co było niezgodne z postanowieniami § 10 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia;
- zaniechanie zamieszczania w zawiadomieniach o miejscu i terminie zawarcia umów sprzedaży nieruchomości gminnych, w wyniku rozstrzygnięć przetargów ustnych nieograniczonych, skierowanych do osób ustalonych jako nabywcy nieruchomości, informacji o uprawnieniu organizatora przetargu, polegającym na zatrzymaniu wadium, o którym mowa w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2016 r. poz. 2147 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu, organizator przetargu może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi. W zawiadomieniu zamieszcza się informację o tym uprawnieniu.
- wprowadzanie w regulaminach dotyczących przetargów ustnych nieograniczonych zapisów dopuszczających w nich uczestnictwo wyłącznie „osób fizycznych i osób prawnych”, ograniczając tym samym dostęp do przetargu podmiotom, które nie posiadają osobowości prawnej a mogłyby zostać nabywcami nieruchomości, takim jak spółki osobowe czy spółki kapitałowe w organizacji, a co za tym idzie dopuszczenie do zastosowania ograniczenia w dostępie do przetargu, co stanowi cechę przetargu ograniczonego. Naruszono tym art. 40 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami w związku z art. 8 § 1 oraz art. 11 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1577 z późn. zm.).

Analogiczna nieprawidłowość stwierdzona została również w trakcie poprzedniej kontroli przeprowadzonej w 2016 r., co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-610/20/4/16 z dnia 13 października 2016 r.

Powyższe nieprawidłowości w szczególności dotyczyły dokumentacji sporządzonej na potrzeby przygotowania i przeprowadzenia ww. transakcji sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego:

- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Orzesze, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1619/79 o pow. 0,0923 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 1864/2019 z dnia 15 lipca 2019 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Woszczyce, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 345/19 o pow. 0,0780 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 1788/2019 z dnia 9 lipca 2019 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Orzesze, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1614/77 o pow. 0,0884 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 2539/2018 z dnia 10 października 2018 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Orzesze, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1613/77 o pow. 0,0877 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 2539/2018 z dnia 10 października 2018 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie

Orzesze, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1615/77 o pow. 0,0850 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 2539/2018 z dnia 10 października 2018 r.;

- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Orzesze, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1210/244 o pow. 0,0584 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 2546/2018 z dnia 11 października 2018 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Orzesze, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1630/79 o pow. 0,0751 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 1795/2019 z dnia 9 lipca 2019 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Zawada, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 440/56 o pow. 0,1243 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 2000/2019 z dnia 23 lipca 2019 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Orzesze, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1000/2 o pow. 0,2526 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 3294/2018 z dnia 30 lipca 2018 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Jaśkowice, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1457/102 o pow. 0,2920 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 1903/2018 z dnia 27 lipca 2018 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Orzesze, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1613/77 o pow. 0,0877 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 2539/2018 z dnia 10 października 2018 r.;
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowych, niezabudowanych, położonych w obrębie Woszczyce, gmina Orzesze, oznaczonych ewidencyjnie jako działki nr 340/19 i nr 342/19 o łącznej pow. 0,1183 ha, zbytych na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 2882/2019 z dnia 29 października 2019 r. (rozstrzygnięcie w III przetargu);
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Gardawice, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 1614/47 o pow. 0,1168 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 5393/2018 z dnia 2 sierpnia 2018 r. (rozstrzygnięcie w II przetargu);
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowej, niezabudowanej, położonej w obrębie Woszczyce, gmina Orzesze, oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr 610/18 o pow. 0,1216 ha, zbytej na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 6243/2019 z dnia 28 października 2019 r. (rozstrzygnięcie w III przetargu);
- ✓ prawa własności nieruchomości gruntowych, niezabudowanych, położonych w obrębie Woszczyce, gmina Orzesze, oznaczonych ewidencyjnie jako działki nr 603/18 i 614/19 o łącznej pow. 0,1253 ha, zbytych na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 6269/2019 z dnia 28 października 2019 r. (rozstrzygnięcie w III przetargu);

Ponadto, w przypadku sprzedaży czterech ostatnich ww. nieruchomości zaniechano podania w ogłoszeniu o przetargu – w przypadkach ogłoszenia kolejnych przetargów na sprzedaż nieruchomości gminnych – terminów przeprowadzenia poprzednich przetargów, co było niezgodne z art. 38 ust. 2 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami. W ślad za przywołanym przepisem, w ogłoszeniu o przetargu podaje się informacje zamieszczone w wykazie oraz czas, miejsce i warunki przetargu, a w razie ogłoszenia kolejnego przetargu lub rokowań, również terminy przeprowadzenia poprzednich przetargów.

Przygotowanie dokumentacji związanej ze sprzedażą nieruchomości należało do pracowników Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Odpadów Komunalnych, nad którymi nadzór sprawował Naczelnik tego Wydziału. Za całość gospodarki mieniem Miasta Orzesze odpowiedzialność ponosi p. Mirosław Blaski – Burmistrz Miasta Orzesze.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Orzeszu wykonującymi czynności przygotowania i przeprowadzenia postępowań na zbycie nieruchomości w zakresie:

- zamieszczania w ogłoszeniach o przetargach ustnych nieograniczonych informacji o obciążeniach nieruchomości będących przedmiotem sprzedaży, stosownie do § 13 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. z 2014, poz. 1490) oraz w przypadkach ogłoszenia kolejnych przetargów na sprzedaż nieruchomości gminnych, terminów przeprowadzenia poprzednich przetargów, stosownie do art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 65 z późn. zm.),
- zamieszczania w protokołach z przeprowadzonych przetargów informacji o obciążeniach nieruchomości będących przedmiotem sprzedaży, stosownie do § 10 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia
- zamieszczania w zawiadomieniach skierowanych do nabywcy o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży również informacji o uprawnieniu organizatora przetargu, polegającym na zatrzymaniu wadium, stosownie do art. 41 ust. 2 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- dopuszczania do udziału w przetargu ustnym nieograniczonym wszystkich podmiotów, które wniosły wadium i mają zdolność do nabywania nieruchomości, stosownie do art. 40 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i ust. 2a ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami w związku z art. 8 § 1 i art. 11 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeksu spółek handlowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 505 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- *W latach 2015 - 2019 zaniechano bieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego Orzesze zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe”, w grupie 0 „Grunty”, w związku z nabyciem przez Miasto Orzesze prawa własności nieruchomości w drodze komunalizacji na mocy decyzji Wojewody Śląskiego oraz decyzji Burmistrza Miasta Orzesze w sprawie podziału nieruchomości. Naruszono tym art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań.*
Naruszono tym również zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.) oraz opis

funkcjonowania ww. konta określony w załączniku nr 1 do zarządzenia Burmistrza Miasta Orzesze Nr 165/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości ze zm. Tożsame zapisy dotyczące funkcjonowania konta 011 zostały uregulowane w obowiązującym od 1 stycznia 2018 r. planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

Zgodnie z powyższymi przepisami, konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej własnych środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu m.in. na koncie 013.

Powyższe dotyczyło:

- ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu 57 działek nabytych w latach 2015-2019 na podstawie 49 decyzji Wojewody Śląskiego oraz Burmistrza Miasta Orzesze o łącznej wartości 748.510,00 zł w latach 2016-2019 z opóźnieniem wynoszącym od 5 do 40 miesięcy, po dniu uprawomocnienia się tych decyzji.
- zaniechania dokonania wyceny oraz ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu 40 działek o łącznej powierzchni 2,5954 ha nabytych na podstawie 26 decyzji Wojewody Śląskiego oraz Burmistrza Miasta Orzesze, wystawionych w 2019 r., w tym jedna w 2017 r., które stały się ostateczne w okresie od 16 kwietnia 2019 r. do 23 grudnia 2019 r. oraz jedna decyzja stała się ostateczna 15 lutego 2017 r.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1a, art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, nieruchomości wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

W konsekwencji, w informacji o stanie mienia Miasta Orzesze według stanu na dzień:

- 31 grudnia 2015 r. nie wykazano 8 działek o łącznej wartości 270.630,00 zł,
- 31 grudnia 2016 r. nie wykazano 11 działek o łącznej wartości 322.760,00 zł (wykazane zostały w 2017 r. w tym jedna wykazana w 2019 r.),
- 31 grudnia 2017 r. nie wykazano 12 działek o łącznej wartości 89.190,00 zł (wykazane zostały w 2018 r.) oraz jednej działki z 2016 r. na kwotę 250,00 zł (wykazane w 2019 r.),
- 31 grudnia 2018 r. nie wykazano 27 działek o łącznej wartości 66.180,00 zł oraz jednej działki z 2016 r. na kwotę 250,00 zł (wykazane w 2019 r.),
- 31 grudnia 2019 r. nie wykazano 40 działek (brak dowodów OT i ujęcia w ewidencji księgowej).

Zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego: informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego, zawierającą: dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności, innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności

o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach, posiadania, dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w zakresie określonym w lit. a i b, od dnia złożenia poprzedniej informacji, dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania, inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia jednostki

Skutkiem powyższego ww. nieruchomości nabyte nie zostały wykazane w bilansach jednostki budżetowej – Urząd Miejski Orzesze sporządzonych według stanu na koniec roku odpowiednio: na dzień 31 grudnia 2015 r., 2016 r., 2017 r. i 2018 r.

Powyższe świadczy również o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji według stanu na ostatni dzień grudnia w latach 2016-2019, bowiem inwentaryzacja gruntów nie wykazała różnic.

Na wydruku ze szczegółowym wykazem nieruchomości gruntowych Miasta Orzesze na dzień 31 grudnia odpowiednio: 2016 r. i 2017 r. podpisanym przez Naczelnika Wydziału Budownictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, Inspektora Referatu Finansowego ds. budżetowych, 2018 r. i 2019 r. podpisanym przez Naczelnika Gospodarki Przestrzennej i Odpadów Komunalnych, Inspektora tego Wydziału oraz Inspektora Referatu Finansowego ds. budżetowych widniała adnotacja o dokonaniu weryfikacji, iż dane wynikające z ewidencji księgowej są zgodne z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości. W zestawieniu tym nie ujęto wartości ww. działek z decyzji.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację gruntów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. Odpowiednim dokumentem podlegającym porównaniu z ewidencją księgową powinien być dokument źródłowy, a więc decyzja Wojewody Śląskiego o nabyciu z mocy prawa własności nieruchomości oraz decyzja Burmistrza Miasta Orzesze w sprawie podziału nieruchomości.

Stosownie do zapisów instrukcji inwentaryzacyjnej ze zm., inwentaryzacja nieruchomości powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości prowadzonego przez Wydział Budownictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, a następnie zgodnie ze zmianą ww. instrukcji z dnia 6 czerwca 2019 r. przez Wydział Gospodarki Przestrzennej i Odpadów Komunalnych.

W myśl § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. oraz § 8 ust. 1 rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., inwentaryzacja nieruchomości powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiednio gminnego zasobu nieruchomości.

Stosownie do zapisów Instrukcji inwentaryzacyjnej w jednostce Urząd Miejski w Orzeszu stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 142/09 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 31 grudnia 2009 r. ze zm., inwentaryzacja w drodze porównania danych zapisanych w księgach jednostki z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników, dotyczy m.in. gruntów. Porównanie stanu zapisów w księgach z dokumentami ma na celu zweryfikowanie stanu wynikającego z dokumentacji ze stanem ewidencyjnym aktywów i pasywów niepodlegających spisowi z natury. Termin inwentaryzacji tych składników ustalono na ostatni dzień każdego roku kalendarzowego. W instrukcji inwentaryzacyjnej nie wskazano sposobu udokumentowania przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji.

Ponadto, kierownik jednostki nie wydał zarządzenia w sprawie przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji składników majątkowych drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami.

W myśl art. 4 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości, rachunkowość jednostki obejmuje m.in. okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów. Stosownie do art. 4 ust. 5 ustawy, kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy, kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości.

Zgodnie z rozdziałem II ust. 4 instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych w zakresie ruchu majątku trwałego wprowadzonych zarządzeniem Nr 1/09 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 2 stycznia 2009 r. (ze zmianami) dokument „Przyjęcie środka trwałego- OT” sporządza komórka odpowiedzialna za operację gospodarczą, co najmniej w dwóch egzemplarzach, z czego oryginał przekazuje do komórki finansowej niezwłocznie po zaistnieniu operacji gospodarczej mającej wpływ na stan majątku gminy Orzesze, celem ujęcia go w ewidencji księgowej.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Odpadów Komunalnych, termin wystawienia decyzji inny niż data ostateczności poszczególnych decyzji jest spowodowana brakiem aktualnej powiatowej bazy ewidencji gruntów i budynków, której prowadzenie należy do Starosty Mikołowskiego. Programu eMG Ewidencja Mienia Gminy jest ściśle powiązany z ww. ewidencją, pobiera dane z wprowadzanymi zmianami, dotyczącymi w szczególności zmian własności nieruchomości na rzecz Gminy Orzesze. Wszelkie opóźnienia w aktualizacji powiatowej bazy ewidencji gruntów i budynków skutkuje tym, iż niemożliwe jest zaczytanie zmian do programu eMG Ewidencja Mienia Gminy, a co za tym idzie sporządzenie dokumentu umożliwiającego zaewidencjonowanie zmian w stanie środków trwałych na koncie 011.

Zgodnie z wyjaśnieniami m.in.: nieruchomości nabyte były ujmowane w ewidencji księgowej środków trwałych Urzędu Miejskiego Orzesze zgodnie z datą umieszczoną na przygotowanych przez pracowników merytorycznych i przekazanych do Referatu Finansowego ds. Budżetowych dowodach OT. Działki nabyte w 2019 r. i jedna działka nabyta w 2017 r. nie zostały ujęte w ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego Orzesze na koncie 011, gdyż do komórki finansowej nie przekazano dokumentów OT potwierdzających ich nabycie. Inwentaryzacja gruntów w drodze porównania ze stanem ewidencyjnym w ww. latach odbywała się poprzez sporządzenie wydruku ze szczegółowym wykazem nieruchomości gruntowych znajdujących się w ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia każdego roku i przekazanie tego zestawienia do obecnego Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Odpadów Komunalnych w celu weryfikacji z gminnym zasobem nieruchomości oraz pisemnego potwierdzenia zgodności na wykazie.

Zadania związane m.in. z komunalizacją i inwentaryzacją mienia komunalnego w latach 2016-2018 należały do pracowników Wydziału Budownictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu Miejskiego Orzesze nadanym zarządzeniem Nr 64/12 z dnia 16 maja 2012 r. ze zm. oraz zarządzeniem Nr VII/62/2017 z dnia 30 marca 2017 r. ze zm. W 2018 r. zadania związane m.in.: z komunalizacją mienia należały do Referatu Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami zgodnie z regulaminem organizacyjnym nadanym zarządzeniem Nr VII/150/2018 Burmistrza Miasta

Orzesze z dnia 29 czerwca 2018 r. ze zm. obowiązującym od lipca 2018 r. Nadzór nad ww. wydziałami sprawowali Naczelnicy Wydziałów, a nad referatami sprawował Kierownik tegoż Referatu.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu Miejskiego Orzesze nadanym zarządzeniem Nr VIII/12/2019 z dnia 15 stycznia 2019 r. zadania związane m.in.: z komunalizacją mienia Skarbu Państwa należały do Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Odpadów Komunalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik ww. Wydziału.

Nieprawidłowości w zakresie braku bieżącego ujmowania operacji dotyczących nabycia i zbycia nieruchomości stwierdzono w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa RIO w Katowicach, Znak: WK-610/20/4/16 z dnia 13 października 2016 r.

Bilanse Urzędu Miejskiego Orzesze wg stanu na 31 grudnia 2016 r., 2017 r., 2018 r., 2019 r. podpisali: p. Iwona Burszka – Skarbnik Gminy oraz p. Mirosław Blaski – Burmistrz Miasta. Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej środków trwałych oraz przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji we współpracy z upoważnionymi pracownikami wydziałów merytorycznych należały do Inspektora w Referacie Finansowym ds. budżetowych. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Finansowego.

Wniosek nr 5

Dokonać wyceny nieruchomości przejętych w drodze decyzji administracyjnych oraz ująć je prawidłowo w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego Orzesze, stosownie do art. 4 ust. 3 pkt 4, art. 20 ust. 1, art. 28 ust. 1 pkt 1a, art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz w polityce rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Burmistrza Miasta Orzesze Nr 165/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. ze zm.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego Orzesze w zakresie wystawiania dowodów OT z tytułu nabycia nieruchomości gruntowych oraz ich terminowego przekazywania do Referatu Finansowego ds. budżetowych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych na koncie 011, prawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji, przygotowania zarządzenia w sprawie przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji składników majątkowych oraz sporządzania informacji o stanie mienia, mając na uwadze art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1, art. 4 ust. 3 pkt 3, art. 4 ust. 5, art. 26 ust. 1 pkt art. 27 oraz art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), zapisy instrukcji inwentaryzacyjnej oraz § 8 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu

terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz zasady konta 011 zawarte w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie wynagrodzeń:

- *W latach 2018 - 2019 wypłacono sześciu pracownikom Urzędu Miejskiego Orzesze dodatek specjalny w kwocie wyższej niż wynikało to z postanowień Regulaminu Wynagradzania Pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim Orzesze na podstawie umowy o pracę wprowadzonego zarządzeniem Nr VII/34/2017 z dnia 20 lutego 2017 r. a następnie zarządzeniem Nr VII/130/2018 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 13 czerwca 2018 r., ustalonego na podstawie art. 36 ust 5 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 902 z późn. zm.). Ponadto, zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.*

Zgodnie z § 6 ust. 4 zarządzenia Nr VII/34/2017 z dnia 20 lutego 2017 r. a następnie zarządzenia Nr VII/130/2018 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 13 czerwca 2018 r. w sprawie Regulaminu Wynagradzania Pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim Orzesze na podstawie umowy o pracę, dodatek specjalny przyznaje się w kwocie wynoszącej do 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego osoby, której dodatek przyznano.

Powyższe dotyczyło dodatków wypłaconych dla 6 pracowników w okresie od stycznia 2018 r. do listopada 2019 r. Pracownikom tym wypłacono łącznie 8.050,00 zł więcej niż maksymalny poziom dodatku specjalnego możliwy do uzyskania zgodnie z ww. Regulaminem. Skutkiem powyższego zawyżono wynagrodzenie miesięczne dla tych pracowników w ww. okresie łącznie o 2.010,00 zł w 2018 r. i o 6.040,00 zł w 2019 r. oraz zawyżono tym samym dodatkowe wynagrodzenie roczne łącznie o 170,85 zł w 2018 r. i o 513,43 zł w 2019 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną powyższego było błędne uznanie dodatków specjalnych finansowanych ze źródeł zewnętrznych jako odrębnych dodatków, których nie należy sumować z dodatkami specjalnymi przyznanymi ze środków własnych.

Zadania związane ze sporządzaniem projektów pism o dodatki specjalne w oparciu o złożone wnioski o ich przyznanie należały do Inspektora z Biura Organizacyjnego. Pisma przyznające dodatki specjalne zatwierdził p. Mirosław Blaski – Burmistrz Miasta Orzesze.

Wniosek nr 7

Podjąć działania celem dobrowolnego zwrotu do budżetu Gminy Orzesze kwoty zawyżonych wydatków z tytułu dodatków specjalnych dla sześciu pracowników Urzędu, mając na uwadze zasady przyznawania tego dodatku określone w § 6 ust. 4 zarządzenia Nr VII/130/2018 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 13 czerwca 2018 r.

oraz art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), a w przypadku braku dobrowolnego zwrotu - wyegzekwować zwrot od osób odpowiedzialnych za jego ustalenie i przyznanie, mając na uwadze zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r., poz. 1040 z późn. zm.).

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Orzesze w zakresie przygotowywania projektów pism przyznających dodatki specjalne dla pracowników, stosownie do postanowień § 6 ust. 4 zarządzenia Nr VII/130/2018 Burmistrza Miasta Orzesze z dnia 13 czerwca 2018, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do Kolegium tutejszej Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej